

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра культурології та медіа-комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. зав. кафедри

_____ Т. В. Босенко

“ _____ ” _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

Освітний рівень – Магістр

Спеціальність – 034 «Культурологія»

Факультет культурології

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма до курсу «Методологічні проблеми культурології» для магістрів за спеціальністю 034 – культурологія.

Розробник: доктор філософських наук, професор Панков Г.Д.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри культурології та медіа-комунікацій

Протокол від “29” серпня 2016 року № 1

В.о.зав. кафедри культурології та медіа-комунікацій

_____ Босенко Т . В.

(підпис)

©Харківська державна академія культури, 2016 рік

© Панков Г. Д., 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Професійне спрямування, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Професійне спрямування 03 – Гуманітарні науки	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 034 – Культурологія Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр	1-й сем.	1/2 – й сем.
		Лекції	
		маг. – 20 год.	маг. – 12 год.
		Практичні, семінарські	
		маг. – 16 год.	маг. – 6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		маг. – 54 г.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	
Тижневих годин для денної форми навчання: 7 аудиторних: 4 самостійної роботи студента: 8			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

аудиторних – 40%

самостійна робота – 60%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – розібратися у проблемному колі культурологічної методології.

Завдання:

- з'ясувати зміст методологічного вивчення культури в різноманітті підходів та методів;
- розширити та поглибити засвоєння студентами ролі методології в культурологічних дослідженнях;
- вчити студентів засобами методологічного вивчення культури;
- розвивати у студентів діалогічне ставлення стосовно різних методологічних парадигм.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- зміст проблематики методологічного дослідження культури;
- зміст культурологічних текстів, що пропонуються для вивчення;
- основну літературу по курсу.

вміти:

- самостійно орієнтуватися у різноманітті методологічних підходів до вивчення культури;
- обґрунтувати власну думку щодо дискусійних проблем, пов'язаних з культурологічною методологією;
- аналізувати культурні тексти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Методологічна складова культурології та класичне дослідження культури.

Тема 1. Методологія як галузь науки.

Тема 2. Культурологія як парадигма.

Тема 3. Системний підхід до вивчення культури.

Змістовий модуль 2. Некласичні методи вивчення культури.

Тема 4. Аксиологічне вивчення культури.

Тема 5. Синергетичний метод вивчення культури.

Тема 6. Герменевтика в культурології.

Тема 7. Феноменологічне осмислення релігійної культури.

Тема 8. Дослідження культури школою «Анналів».

Тема 9. Постмодерністська методологія осмислення культури.

4. Структура навчальної дисципліни (для спеціалістів / для магістрів)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1: Методологічна складова культурології та класичне дослідження культури.												
Тема 1. Методологія як галузь науки.	4	2	2	-	-	-	1	2	-	-	-	-
Тема 2. Культурологія як парадигма.	19	3	-	-	-	16	-	2	-	-	-	-
Тема 3. Системний підхід до вивчення культури.	15	3	4	-	-	8	2	2	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1.	38	8	6	-	-	24	8	6	-	-	-	-
Змістовий модуль 2: Некласичні методи вивчення культури.												

Тема 4 Аксіологічне вивчення культури.	12	2	4			6						
Тема 5. Синергетичний метод вивчення культури.	10	2	-	-	-	8	4	2	2	-	-	-
Тема 6. Герменевтика в культурології.	10	2	-	-	-	8	-	2	2	-	-	-
Тема 7. Феноменологіч не осмислення релігійної культури.	12	2	2	-	-	8	2	-	-	-	-	-
Тема 8. Дослідження культури школою «Анналів».	4	2	2			-						
Тема 9. Постмодер- ністська методологія осмислення культури.	4	2	2	-	-	-	6	2	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2.	52	12	10	-	-	30	14	6	6	-	-	-

Усього годин	90	20	16	-	-	54	2	12	6	-	-	-

5. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
1. Методологія в аспекті критики П. Фейєрабендом.	2
2. Методика структурного аналізу тексту.	2
3. Методика функціонального аналізу культури.	2
4. Методика аксіологічного аналізу культури.	4
5. Феноменологічне дослідження міфу.	2
6. Дослідження культури школою «Анналів».	2
7. Семіотична методологія К. Барта.	2
Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Обґрунтування культурологічної парадигми вітчизняними вченими.	8
2.	Критика позитивізму в культурологічній думці.	8
3.	Концепція системного підходу М. С. Кагана.	8
4.	Обґрунтування аксіологічного вивчення культури Г. Ріккертом.	6
5.	Герменевтична концепція Х. Г. Гадамера.	8
6.	Інтерпретація системи людина / культура К. Гірцем.	8
7.	Досвід феноменологічного дослідження міфу М. Еліаде.	8
	Разом	54

7. Методи навчання

У процесі викладення курсу передбачається застосування **діалогічного підходу** до вивчення матеріалу між викладачем та студентами, що має

проявлення у формах бесіди та розміркування. Особливе значення надається **структурному методу** навчання студентів аналізувати тексти, **методам проведення дискусій** навколо конкретних питань, **методу виведення теоретичних положень з емпіричного матеріалу**.

8. Методи контролю

Передбачено рубіжні етапи контролю у формі усного опитування, перевірки та заслухування рефератів, тестування. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі іспиту.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				20	100
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7		
10	12	14	12	10	10	12		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за	Оцінка	Оцінка за національною шкалою

всі види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Вивчення курсу забезпечується конспектом лекцій, рекомендованою літературою, інтернет-ресурсом та методичним комплексом що до даної теми.

11. Рекомендована література

Базова

1. Арьес Ф. Человек перед лицом смерти / Общ. ред. С. В. Оболенский. – М. : Прогресс – Прогресс-Академия, 1992.– Ч. 1. – 35–110.
2. Барт Р. Война языков. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 535-540.
3. Барт Р. Две критики. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 262-268.

4. Барт Р. Критика и истина // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 319-374.
5. Барт Р. От науки к литературе // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 275-283.
6. Барт Р. От произведения к тексту. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 413-423.
7. Барт Р. Смерть автора. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 392-400.
8. Барт Р. Что такое критика? // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 269-275.
9. Барт Р. S / Z / Общ. ред. Г. К. Косикова. – М. : Академ. проект, 2009. – 373 с.
10. Гадамер Х. Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Общ. ред. Б. Н. Бессонова. – М. : Прогресс, 1988. – Ч. II. 2.1. – С. 317-363.
11. Гирц К. Интерпретация культур / Гл. ред. С. Я. Левит. – М. : РОСПЭН, 2004. – 560 с. – Гл. 1,2,5,6.
12. Каган М. С. Философия культуры. Гл. 14. / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 3. Труды по теории культуры. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 491-501.
13. Каган М. С. Философская теория ценностей / М. С. Каган. – СПб. : Петрополис, 1997. – 225 с.
14. Кармин А.С. Культурология: учебник для вузов / А.С. Кармин. – СПб.: Лань, 2004. – 928 с.
15. Культурология. XX век: Энциклопедия. – В 2 т. – Т.1. – СПб.: Алетрейя, 1998. – 447 с.; Т.2. – СПб.: Алетрейя, 1998. – 447 с.
16. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада / Под ред. Ю. Л. Бессмертного. – М. : Прогресс – Академия, 1997. – 374 с.
17. Лосский Н. О. Ценность и бытие. Бог и Царство Божие как основа ценностей // Н. О. Лосский Бог и мирское зло. / Сост. А. П. Поляков, П. В. Алексеев, А. А. Яковлев. – М. : Республика, 1994. – Введение. – Гл. II-IV. – С. 250-314.
18. Новейший философский словарь. – Изд. 3 / Сост. А. А. Грицанов. – Мн. : Книжный дом, 2003. – 1280 с.
19. Постмодернизм. Энциклопедия. / Сост. А. А. Грицанов, М. А. Можейко. – Мн. : Книжный дом, 2001. – 1040 с.
20. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре / Г. Риккерт // Культурология. XX век. Антология. – М.: Юрист, 1995. – С. 69-103.
21. Теория культуры : Уч. пос. / под ред. С.Н. Иконниковой, В.П. Большаковой. – СПб. : Питер, 2010. – 592 с.

22. Фейерабенд П. Против метода. Очерк анархической теории познания
// Фейерабенд П. Избр. Труды по методологии. – М., 1986. – С. 125-467.
23. Флиер А.Я. Культурология для культурологов: Учебник для вузов / А.Я. Флиер. – М.: Академпроект, 2000. – 459 с.
24. Чебанюк Т. А. Методы изучения культуры / Т. А. Чебанюк. – СПб. : Наука, 2010. – 350 с.
25. Шейко В. М., Богуцький Ю. П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX-XXI ст.) / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький. – К.: Генеза. – 592 с.
26. Шейко В.М., Богуцький Ю.П., Германова де Діас Е.В. Культурологія: навч. посібник / В.М. Шейко, Ю.П. Богуцький, Е.В. Германова. – К.: Знання, 2012. – 494 с.
27. Элиаде М. Очерки сравнительного религиоведения / Отв. ред. В. Я. Петрухин. – М. : Ладомир, 1999. – 488 с. – Разд. I, III, X, XI.
28. Элиаде М. Священное и мирское. Введение / Мирча Элиаде. Избранные сочинения / Науч. ред. В. П. Калыгин, И. Н. Шептунова. – М. : Ладомир, 2000. – С. 254-259.

Додаткова

29. Афанасьев Ю. Н. История против эклектики: Французская школа «Анналов» в современной буржуазной историографии / Ю. Н. Афанасьев. – М. : Мысль, 1980. – 277 с.
30. Бессонов Б. Н. Герменевтика. История и современность / Б. Н. Бессонов // Гадамер Х. Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Общ. ред. Б. Н. Бессонова. – М. : Прогресс, 1988. – С. 5-43.
31. Борисов С. В. К вопросу о возможности культурологии как науки / С. В. Борисов // Вопросы культурологии. – 2012. – № 1. – С. 28-32.
32. Гуревич А. Я. «Анналы» на рубеже веков / Сост. С. И. Лучицкая. – М. : XXI век – согласие, 2002. – 284 с.
33. Гуревич А. Я. Жак Ле Гофф и «Новая историческая наука» во Франции / А. Я. Гуревич // Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада / Под ред. Ю. Л. Бессмертного. – М. : Прогресс – Академия, 1997 – С. 352-373.
34. Гуревич А. Я. Исторический синтез школы «Анналов» / А. Я. Гуревич. – М. : Индрик, 1993. – 328 с.
35. Гуревич А. Я. Проблема ментальности в современной историографии / А. Я. Гуревич. – Всеобщая история: Дискуссии, новые подходы. – Вып. 1. – М., 1989. – С. 75-89.
36. Гуревич А. Я. Филипп Арьес: Смерть как проблема исторической антропологии / А. Я. Гуревич Арьес Ф. Человек перед лицом смерти / Общ. ред. С. В. Оболенский. – М. : Прогресс – Прогресс-Академия, 1992. – 5-36.

37. Дараган Н. Я. Очерк жизни и творчества Мирча Эллиаде / Н. Я. Дараган // Эллиаде М. Космос и история. Избр. работы. – М. : Прогресс, 1987. – С. 3-26.
38. Елфимов А. Л. Клиффорд Гирц: интерпретация культур / Гл. ред. С. Я. Левит. – М. : РОСПЭН, 2004. – С. 430-451.
39. Жукоцкая З. Р. Культурологические школы советского периода / З. Р. Жукоцкая // Вопросы культуры. – 2007. – № 11. – С. 27-29.
40. Завершинский К. Культурология в жизни общества (материалы к лекционным занятиям) / К. Завершинский // Вопросы культурологии. – № 2. – С. 56-63, № 3. – С. 42-48.
41. Загребин С. С. Культурология и культурологи в контексте научной дискуссии / С. С. Загребин // Вопросы культурологии. – 2012. – № 9. – С. 7-11.
42. Запесоцкий А. С. Становление культурологии как отрасли научного знания (философско-методологический анализ) / А. С. Запесоцкий // Вопросы культурологии. – 2012. – № 2. – С. 4-10.
43. Иванова К. А. Синергетичний підхід до аналізу культури / К. А. Иванова // Грані. – 2010. – № 5. – С. 38-40.
44. Иконникова С. Н. Векторы и ориентиры культурологии в пространстве глобализации / С. Н. Иконникова // Вопросы культуры. – 2008. – № 1. – 1. – С. 4-8.
45. История философии. Энциклопедия / Сост. А. А. Грицанов. – Мн. : Книжный дом, 2002. – 1376 с.
46. Каган М. С. Горизонты и границы диалога в истории культуры: философский анализ / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 217-226.
47. Каган М. С. О методологическом своеобразии гуманитарного знания / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 110-123.
48. Каган М. С. О проблемном поле, образуемом пересечением онтологии и культурологии / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 138-139.
49. Каган М. С. О синергетическом подходе к построению современной онтологии / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 265-280.
50. Каган М. С. О системном подходе к системному подходу / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 9-20.
51. Каган М. С. О структуре современного антропологического знания / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 124-132.
52. Каган М. С. О сфере действия и границах циклической структуры процессов самоорганизации природных и антропо-социо-культурных систем / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. –

СПб. : Петрополис, 2006. – С. 240-250.

53. Каган М. С. Перспективы развития гуманитарных наук в XXI веке / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 183-187.

54. Каган М. С. Синергетика и культурология / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 166-179.

55. Каган М. С. Синергетическая парадигма – диалектика общего и особенного в методологии познания разных сфер бытия / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 188-206.

56. Каган М. С. Системность и историзм / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 21-30.

57. Каган М. С. Системность и целостность / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – 133-137.

58. Каган М. С. Становление диалогического мышления и перспективы развития культуры в новом столетии / М. С. Каган // Избранные труды : в 7 т. – Т. 1. Проблемы методологии. – СПб. : Петрополис, 2006. – С. 213-216.

59. Косиков Г. Идеология. Коннотация. Текст. / Г. Косиков // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 5-42.

60. Косиков Г. К. Ролан Барт – семиолог, литературовед. // Ролан Барт. Избранные работы. Семиотика. Поэтика / Сост. Г. К. Косиков. – М. : Прогресс, 1989. – С. 3-45.

61. Культура и культурология. Словарь / Сост. А. И. Кравченко. – М : Академпроект / Екатеринбург : Деловая книга, 2003. – 928 с.

62. Культурология как наука: за и против (материалы обсуждения) // Вопросы культурологии. – 2008. – № 11. – С. 3-31.

63. Левицкий С. Н. О. Лосский. / С. Левицкий // Н. О. Лосский Бог и мировое зло. / Сост. А. П. Поляков, П. В. Алексеев, А. А. Яковлев. – М. : Республика, 1994. – С. 390-409.

64. Лесков Л. В. Синергетика культуры // Л. В. Лесков // Вестник МГУ. – Сер. 7. Философия. – 2004. – № 4. – С. 35-57.

65. Логиновский С. К вопросу о границах научной методологии и специфика гуманитарных наук (на примере анализа познавательного определения понятия «обряд») / С. Логиновский // Вопросы культурологии. – 2007. – № 9. – С. 4-7.

66. Найдорф М. И. К проблеме культурологической терминологии: о механизмах культурной мотивации / М. И. Найдорф // Вопросы культурологии. – 2008. – № 10. – С. 4-7.

67. Неретин О. П. Эволюция форм культурологического дискурса / О. П. Неретин // Вестник Московского гос. ун.-та культуры и искусств. –

2012. – № 1. – 38-44.

68. Пушкарев Л. Н. Что такое ментальность? Историографические заметки / Л. Н. Пушкарев // Отечественная история. – 1995. – № 3. – С. 158-166.

69. Сулимов В. А., Фадеева И. Е. Семиотика культуры как методологическая парадигма / В. А. Сулимов, И. Е. Фадеева // Вопросы культурологии. – 2012. – № 6. – С. 11-15.

70. Сухина И. Г. Антропологический и аксиологический подходы к проблеме понимания культуры / И. Г. Сухина // Наука. Релігія. Суспільство. – 2008. – № 3. – С. 120-128.

71. Уайт Л. Культурология / Л. Уайт // Уайт Л. Избранное. Наука о культуре. – М.: РОССПЭН, 2004. – 421-441.

72. Уайт Л. Культурология / Л. Уайт // Работы Л.А. Уайта по культурологии (Сб. переводов). – М.: ИНИОН, 1996. – С. 162-169.

73. Уайт Л. Понятие культуры / Л. Уайт // Работы Л.А. Уайта по культурологии (Сб. переводов). – М.: ИНИОН, 1996. – С. 126-157.

74. Флиер А. Я. Культурология как гуманитарная наука / А. Я. Флиер // Общественные науки и современность. – 2005. – № 1. – С. 160-168.

75. Флиер А. Я. Построение идеальной модели проблемных полей культурологии / А. Я. Флиер // Вопросы культурологии. – 2012. – № 7. – С. 4-9.

76. Хренов Н. А. Культурология как «русская наука»: локализация культурологического пространства? / Н. А. Хренов // Вопросы культурологии. – 2012. – № 5. – С. 4-9, № 6. – С. 16-19.

77. Чернявская Ю. В. Апология культурологии / Ю. В. Чернявская // Человек. – 2004. – № 6. – С. 44-52.

78. Элиаде М. Космос и история. Избр. работы / Сост. Н. Я. Дараган. – М.: Прогресс, 1987. – 312 с.

79. Яновский Р., Агошков А. О культуре и культурологии: Как возможно познание культуры, ее переживание и философствование о ней? / Р. Яновский, А. Агошков // Вопросы культурологи. – 2006. – № 2. – С. 24-32.